

РОЗЛАДИ ВЕГЕТАТИВНОЇ РЕГУЛЯЦІЇ У ПРАКТИЧНО ЗДОРОВИХ МОЛОДИХ ОСІБ, ЯК ПРЕДИКТОРИ НЕЙРОЦИРКУЛЯТОРНОЇ ДИСТОНІЇ

Лаба В. В., Анцибор І. С.

Сумський державний університет, кафедра внутрішньої медицини післядипломної освіти

Вегетативні розлади є дуже поширеним явищем в сучасній медицині і суттєво впливають, зокрема, на варіабельність серцевого ритму (ВСР). Аналіз ВСР є кількісним методом оцінки механізмів нейрогуморальної регуляції серця, співвідношенням між симпатичним і парасимпатичним відділами вегетативної нервової системи. Дисбаланс між цими відділами в напрямку підвищення активності симпатичної і пригнічення парасимпатичної частини є одним із патогенетичних механізмів виникнення нейроциркуляторної дистонії (НЦД).

Метою дослідження було оцінити поширеність вегетативних змін у практично здорових осіб, що мали окремі симптоми властиві НЦД.

Матеріали та методи. Методом суцільної вибірки опитано 100 студентів 3-6 курсу і лікарів-інтернів Медичного інституту, з них чоловічої статі – 24, жіночої – 76. Використано опитувальник за Вейном де оцінено 11 основних симптомів і їх різновид та комбінації.

Результати дослідження і їх обговорення. Встановлено, що у студентів Медичного інституту і лікарів-інтернів є значні прояви вегетативної дисфункції, причому по всім позиціям значно переважали у жіночої статі, що в певній мірі зв'язано з кількісною перевагою опитаних. Так, при хвилюванні, почервоніння обличчя відмічали 73 %, збліднення – в 16 %. Оніміння або похолодання пальців кисті і стоп в 49 %, а цілком кистей і стоп – в 13 %. Збліднення, почервоніння, синюшність пальців кистей і стоп відмічено у 33 %, цілком кистей, стоп – у 9 %. Явища серцевого дискомфорту («завмирання», «зупинка серця»), вказали 39 % опитаних, підвищену пітливість при хвилюванні відмітили 60%. Дискомфорт при диханні зареєстровано у 37 % опитаних. Порушення функції травного тракту (закрепи, проноси, здуття) відмітили 45 %, відчуття неприємності – 19 %, нападоподібний головний біль – у 63 %. Відчуття зниження працездатності, швидко втому відмітили 65 % опитаних. Порушення сну в різних формах мало місце більш ніж у половини, так утруднення засинання в 18 %, поверхневий сон – 11 %, відчуття недосипання зранку у 48 %.

Проведено аналіз отриманих результатів з урахуванням віку, статі, курсу навчання. Загальний аналіз свідчить про те, що у 88 % є вегетативна дисфункція, більше у жіночої статі. Середній бал вегетативних порушень згідно опитувальника склав $24,5 \pm 0,6$ (при нормі до 15 балів). У лікарів-інтернів він був дещо менший.

Здоровими були 12 %, помірні розлади (16–30 балів) у 55 % і значні (> 30 балів) у 33 %. Серед опитаних був студент 5 курсу з синдромом передчасного збудження шлуночків по типу Вольфа-Паркінсона-Вайта, що проявляється пароксизмами надшлуночкової тахікардії і фібриляції передсердь, де середній бал склав 40.

Висновок. Отримані результати свідчать про значні розлади вегетативної регуляції у практично здорових (осіб без явних органічних порушень), що вказує на зниження адаптаційно-приспосувальних можливостей вегетативної нервової системи і є фоновим станом або предиктором до подальшого розвитку органічних порушень. Заходи по стабілізації вегетативних розладів повинні знайти місце серед обстежених осіб.